

Vanda Kristjan
Eesti Perearstide Selts
vanda@kristjan.ee

Teie 13.01.2025 /
Meie 20.01.2025 nr 1.5-1.1/100-2

Laste psühhiaatrilise abi kättesaadavuse puudumise vastuskiri

Lugupeetud Vanda Kristjan

Täname Teid pöördumise eest, milles tõstasite olulise teema laste psühhiaatrilise abi kättesaadavusest Põhja-Eestis. Oleme teadlikud probleemist, et tänane vaimse tervise abi on eriarstiabi poole kaldu ning surve psühhiaatriale, sh lastepsühhiaatriale suur. Nõudluse ja abi pakkumise võimekuse vahel on paraku tõepoolest käärid. Kinnitame, et töötame aktiivselt mitmel tasandil, et probleemi leevendada.

Pikemaajalise mõjuga tegevused, mida Sotsiaalministeerium poliitikakujundajana on ette võtnud eriarstiabi poole kaldu oleva süsteemi ümber kujundamiseks, on:

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) muudatuse eelnõu, et laiendada tervishoiuteenuste spektrit nn prekliiniliste ehk ennetavate teenustega, sh väheintensiivsete psühholoogiliste sekkumistega;

astmelise abi kujundamine enamlevinud psüühiliste häirete sümptomite varaseks märkamiseks ja raviks;

kohalikele omavalitsustele toetuse andmine kodulähedase psühhosotsiaalse ja psühholoogilise abi pakkumiseks;

lisaks psühhiaatritele riigieelarvest ka kliiniliste psühholoogide ja psühholoog-nõustajate kutse-aastate rahastamine.

Esmatasandi toetamiseks ja võimendamiseks oleme edukalt taotlenud rahastust Euroopa Komisjonilt, et töötada välja Eesti esmatasandi spetsialistide vajadustele vastavad täiendavad käsitusjuhendid ning täiendkoolitused ning nende elluviimise kava.

Oleme teadlikud ka mitmetest tegevustest, mida teeb Tervisekassa teenuste kättesaadavuse parandamiseks. Suur osa sellest tööst tehakse koostöös Eesti Psühhiaatrite Seltsi ja ka Eesti Perearstide Seltsiga.

Tervisekassa rahastab raviteekondade kiirendiprogrammist Eesti Psühhiaatrite Seltsi algatust ühtlustada kogu riigis meeolelu- ja ärevushäirete raviteekond alates esmatasandist eriarstiabinini ning töötab selle raames koos erialaseltsidega sobiva lahenduse kallal.

Kavandamisel on tervishoiuteenuste loetelu muudatused, mis võimaldavad esmatasandil senisest paremini kaasata täiendavaid vaimse tervise spetsialiste nagu psühholoog-nõustajad ja vaimse tervise õed.

Töös on lisahange psühhiaatria teenustele. Tõsi, hetkel puudub lisahankes tingimus, mis kohustaks hankepartnereid vastama e-konsultatsioonidele. Sellise muudatuse lisamine tähendab lisaaega, mis omakorda pikendaks soovitud tulemuseni ehk suurendatud hankemahuni jõudmist. Sellise tingimusega hangeteni on võimalik jõuda 2026.a. teises pooles.

Kaardistatakse psühhiaatrite võimekust e-konsultatsiooni pakkuda ja sh seda takistavaid tegureid, mille järel kutsutakse kokku ümarlaud erialaseltside ja Tervisekassa psühhiaatria eriala lepingupartneritega lahenduste väljatöötamiseks.

Kavas on algatus, mis võimaldaks maksta lisatasu lastepsühhiaatritele e-konsultatsioonide vastamise eest, et jõustada psühhiaatreid selle teenuse osutamisel.

Tegeletakse e-konsultatsioonidele vastamiskoormuse hajutamisega.

Hinnatakse TerK-i ressursse, kas on võimalik analüüsida esitatud e-konsultatsioonide ja nende vastuste kvaliteeti.

Oluline roll teenuste kättesaadavuse tagamisel on ka Tervisekassa lepingupartneritel ehk haiglatel. Näeme, et siin saab abi olla arueludest konkreetsete lepingupartneritega, et leida võimalikke täiendavaid lisalahendusi e-konsultatsiooni toimivuse parandamiseks ka sel kõige operatiivsemal tasandil.

E-konsultatsioon on meile teadaolevalt erialaseltside poolt heakskiidu saanud viis abi kättesaadavuse tagamisel. Täname Teid veel kord, et annate märku puudustest, mis ei võimalda sellel hästi rakenduda. Töös on hulk tegevusi, mis nii e-konsultatsiooni toimivuse kui laiemalt teenusete kättesaadavuse probleemi leevendavad. Mõistame, et tulemused ei tule soovitud kiirusel. Oleme avatud edasisele dialoogile, et otsida koos vastust küsimusele, mida iga seotud osapool, sh ministeerium, saaks täiendavalt veelgi teha, et probleemile leevendust pakkuda. Tihedam koostöö Tervisekassa, haiglate ja teiste sidusrühmade vahel on oluline, et pakkuda perearstidele tõhusamaid võimalusi patsientide abistamiseks.

Täname Teid tehtud töö ja pühendumuse eest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anniki Lai
asekantsler